herpy

GECKOR

Lygodactylus fischeri

Lygodactylus fischeri är en liten, dagaktiv dvärggecko från regnskogarna i Väst- och Centralafrika. Den är ljust olivgrön med rader av små svarta prickar, lever dolt på träd i fuktig skog och är nästan okänd i terrarier, så vägledningen bygger på livsmiljön och på besläktade arter.

Familj: Gekkonidae

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**4 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**25-30 °C**
Värmeplats	**30-35 °C**
Temperatur, natt	**22-24 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
Vatten	**Ingen vattenskål**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 2
Föda	**Insekter och små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Parvis eller en hane med flera honor**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**60-120 dagar** vid 22-27 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Lygodactylus fischeri är en dvärggecko på 35-42 mm från nos till kloak. Ryggen är ljust olivgrön med flera rader av små svarta prickar på längden, och undersidan är enfärgat vit. Som hos andra arter i släktet sitter det fina vidhäftande lameller under tårna, och svansspetsen har en häftplatta som djuret använder som en femte fot när det klättrar. Könsskillnaderna är inte dokumenterade.

Arten beskrevs av George Albert Boulenger 1890 och är uppkallad efter den tyske herpetologen Johann Gustav Fischer (1819-1889), som arbetade i Hamburg. Typlokalen är angiven som Sierra Leone.

Till skillnad från de östafrikanska arterna i släktet, till exempel *Lygodactylus picturatus*, lever arten i Väst- och Centralafrikas regnskogar. Den är sällsynt och lever mycket dolt, och den hålls knappast i fångenskap. Livslängden är inte dokumenterad.

Utbredning och livsmiljö

Lygodactylus fischeri finns i Väst- och Centralafrika: sydöstra Nigeria, Kamerun, Ekvatorialguinea och Gabon. Dessutom finns ett enstaka, isolerat fynd från Benin.

Fynden från Sierra Leone, där arten beskrevs, och från Kongo (Brazzaville) är osäkra, och kartan visar bara de säkra länderna. Arten bedöms inte som hotad.

> **Naturlig utbredning:** Nigeria, Kamerun, Ekvatorialguinea och Gabon.

LIVSMILJÖ

Lygodactylus fischeri lever i sluten, fuktig skog och i galleriskog längs floder. Den lever på träd och söker, liksom andra arter i släktet, skydd bakom lös bark och i springor.

Klimatet nära ekvatorn är varmt och fuktigt hela året med små variationer i temperaturen. Det finns inga mätningar av temperatur och fukt från artens egna livsmiljöer.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Lygodactylus fischeri*. Klimatet i utbredningsområdet är varmt och fuktigt hela året, och skötseln bygger på *Lygodactylus picturatus*, som är bättre känd, och på *Lygodactylus williamsi*, som också lever i fuktig skog. De flesta uppgifterna i den här vägledningen är lånade därifrån.

Ett par kan hållas i ett terrarium på minst 30 × 30 × 45 cm (längd × bredd × höjd), och större är bättre. Höjden räknas mer än golvytan, eftersom djuret lever på stammar och grenar.

Terrariet måste vara helt tätt för så små djur och deras foderdjur. Använd fint nät i locket och ventilationsgaller nedtill och upptill. Bakvägg och sidoväggar ska vara tätade så att inga små djur kan klämma sig in bakom dem. Gör botten av ett dräneringslager med 3-4 cm fuktig kokosmull och lite torv ovanpå, och inred med tjocka grenar i växlande vinklar, korkbark, bromelior och *Sansevieria*. Korkrör och bamburör i olika tjocklek fungerar som gömställen och äggläggningsplatser.

Läs mer: Terrarieuppbyggnad och bioaktiv botten Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

TEMPERATUR

Lygodactylus fischeri kommer från ett varmt klimat utan kall årstid. På dagen ska bakgrundstemperaturen ligga på 25-30 °C, och under en liten spotlampa eller halogenlampa ska det finnas en solplats på 30-35 °C. På natten sjunker temperaturen bara lite, till 22-24 °C.

Spotlampan ska passa terrariets storlek. En kraftig lampa i ett litet terrarium höjer snabbt hela temperaturen. Använd termostat eller dimmer, och mät både högt upp och nere i terrariet. Djur som sitter orörliga på den varmaste platsen med öppen mun har det för varmt.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten ska ligga på omkring 60-80 %, högst på natten och precis efter sprayning, eftersom arten lever i regnskog. Spraya terrariet lätt två gånger om dagen så att blad och väggar täcks av droppar, och vänta med nästa sprayning tills dropparna har avdunstat och botten börjar torka.

Djuren dricker droppar från blad och väggar, så en vattenskål behövs inte och är en risk för de minsta djuren. Undvik stående vatten och ständigt blöta grenar, som ger mögel och hudproblem. God ventilation är viktig, även om fukten är hög.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Lygodactylus fischeri är dagaktiv och behöver kraftigt, jämnt ljus. Använd lysrör, helst T5, och kombinera ett UVB-rör med ett dagsljusrör så att terrariet blir ljust. Vilken UVB-styrka som passar bäst är inte dokumenterat för arten. Ett måttligt UVB-rör (Ferguson-zon 2) över en del av terrariet är en försiktig uppskattning. Låt det finnas skugga och gömställen i resten av terrariet.

Håll ljuset tänt 12-14 timmar, styrt av en timer, och låt natten vara mörk.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

I naturen lever *Lygodactylus fischeri* troligen mest av myror. I terrariet behöver den levande småkryp: hoppstjärtar, bananflugor, små syrsor, nykläckta mjölbaggar, små kackerlackor och små gräshoppor. Storleken är det viktigaste: foderdjuret måste vara mindre än avståndet mellan djurets ögon.

Pudra foderdjuren lätt med kalk med D3-vitamin, och sätt en liten skål med rent kalk i terrariet, som djuren kan ta av själva. Byt den innan den blir våt och hård. Om arten tar fruktgröt är inte dokumenterat; *Lygodactylus picturatus* tar den, och det kan prövas i en låg skål högt uppe på en gren. Mata vuxna djur varannan dag, och undvik övermatning.

Mjölmaskar och andra feta larver är för stora och för feta för annat än en sällsynt godbit.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Lygodactylus fischeri är liten, snabb och lever mycket dolt. Liksom andra dagaktiva dvärggeckor sitter den ofta orörlig på en gren och rusar sedan iväg efter ett foderdjur.

Håll ett par eller en hane med en eller två honor i ett terrarium som är tillräckligt stort för att honorna ska kunna komma undan hanen. Två hanar får inte hållas ihop, eftersom de slåss. Håll utkik efter bitmärken, avbitna svansar och djur som gömmer sig eller magrar, och separera dem direkt. Arten lämpar sig inte för hantering: svansen kan kastas, och djuret kommer lätt undan. Öppna bara dörrarna kortvarigt, och täta alla springor där djuren kan ta sig ut.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könsskillnaderna är inte dokumenterade för *Lygodactylus fischeri*. Hos andra arter i släktet har hanen en tjockare svansrot med hemipenisfickor och prenalporer framför kloaken, medan honan har en smalare svansrot. När arten blir könsmogen är inte heller dokumenterat; hos *Lygodactylus picturatus* sker det efter 9-15 månader. Vänta med att para djuren tills de är fullvuxna, så att honan har krafter för äggläggningen.

PARNING

Parningen hos *Lygodactylus fischeri* är inte beskriven. Håll ett par eller en hane med en eller två honor tillsammans, och ge många gömställen så att honan kan komma undan hanen. Flytta hanen om han ständigt jagar honan.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Antalet ägg är inte dokumenterat för *Lygodactylus fischeri*, men arterna i släktet lägger 1-2 små, hårdskaliga ägg åt gången. Erbjud flera trånga äggläggningsplatser som kan tas ut ur terrariet, till exempel korta bamburör eller korkrör högt upp, och ge honan gott om kalk och små foderdjur under hela säsongen.

INKUBATION

Kläckningstiden är inte dokumenterad. Hos *Lygodactylus williamsi* kläcks äggen efter 60-120 dagar vid 22-27 °C, och det är en grov ram. Äggen flyttas försiktigt, om nödvändigt tillsammans med det de sitter på, till en liten ask med fuktig vermikulit och små lufthål i locket. De får inte vridas.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna av *Lygodactylus fischeri* är inte beskrivna, men hos släktet är de mycket små vid kläckningen. Placera dem i ett litet, helt tätt terrarium eller en faunabox med fuktigt underlag, tunna grenar och växter, och spraya dagligen. Ge dem de allra minsta foderdjuren: hoppstjärtar, bananflugor och nykläckta syrsor, pudrade med kalk och D3-vitamin. Håll ungarna åtskilda från de vuxna, och dela upp dem efter kön och storlek så att de inte börjar slåss.

Hälsa och vanliga misstag

Lygodactylus fischeri är härdig när temperatur, fukt och foder är i ordning. Det finns ingen artspecifik kunskap om sjukdomar; de typiska problemen för små dagaktiva dvärggeckor är:

- För lite vatten och för torrt terrarium. Små djur torkar snabbt ut, särskilt i sommarvärmen eller under en lampa som är för kraftig. Spraya dagligen.
- För hög värme i ett litet terrarium. Använd termostat eller dimmer, och håll utkik efter djur som sitter med öppen mun.
- Brist på kalk och D3-vitamin, särskilt hos honor som lägger ägg. Ge ren kalk i en liten skål, och pudra foderdjuren.

- Hudömsningsproblem med hudrester på tår och svansspets. Justera fukten, och lossa resterna försiktigt med ljummet vatten.
- Slagsmål mellan hanar med bett och förlorade svansar.
- Små djur som kläms eller försvinner i springor bakom bakvägg och inredning. Täta alla håligheter.

Ett friskt djur är livligt, har klara ögon och en fyllig svansrot. Sök veterinär med erfarenhet av reptiler om djuret magrar, sitter slött eller slutar äta.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.